

Sygn. akt V ACa 215/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SA Ewa Kaniok (spr.)

Sędziowie: SA Bogdan Świerczakowski

SO (del.) Elżbieta Wiatrzyk-Wojciechowska

Protokolant: Małgorzata Szmit

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.

przeciwko S. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 27 czerwca 2019 r., sygn. akt I C 1209/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od S. S. na rzecz syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. kwotę 11250 (jedenaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. przyznaje adwokat E. B. (1) ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie kwotę 7500 (siedem tysięcy pięćset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Elżbieta Wiatrzyk-Wojciechowska Ewa Kaniok Bogdan Świerczakowski

Sygn. akt V ACa 215/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 grudnia 2016 roku Syndyk masy upadłości (...)w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, że Pozwani S. S. i J. K. mają zapłacić solidarnie na rzecz Syndyka masy upadłości (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. kwotę 2.778.802,67 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia

nakazu zapłaty. W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu przez pozwanych, powód domagał się utrzymania nakazu zapłaty w mocy i zasądzenia od pozwanych solidarnie na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że jest w posiadaniu weksla własnego, wystawionego przez S. S., a poręczonego przez J. K., stanowiącego zabezpieczenie zaciągniętej przez S. S. pożyczki. Weksel wystawiono i poręczono jako niezupełny. Powód podniósł, że S. S. nie sponieważał zaciągniętego zobowiązania, wobec czego umowa pożyczki została mu wypowiedziana, a całość zadłużenia postawiono w stan natychmiastowej wymagalności. Żaden z dłużników wekslowych, poinformowanych uprzednio o wypełnieniu weksla in blanco, nie dokonał wykupu weksla. Powód wskazał, że na dochodzoną pozwem kwotę 2.778.802,67 zł, składają: niespłacony kapitał pożyczki w kwocie 2.250.285,58 zł, odsetki umowne w kwocie 408.363,07 zł, odsetki z tytułu należności przeterminowanych (karne) w kwocie 120.076,02 zł oraz należności z tytułu naliczonych prowizji i opłat dodatkowych w kwocie 78,00 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 22 marca 2017 roku Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W dniu 18 kwietnia 2017 roku (data stempla) pozwany S. S. wniósł zarzuty od nakazu zapłaty, domagając się uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda kosztów procesu i kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

W uzasadnieniu pozwany twierdził, że został oszukany i wykorzystany celem okradzenia (...), złożył jedynie podpis pod umową pożyczki, której egzemplarza nie otrzymał. Pozwany twierdził, że poręczyciel J. K. przejął środki z pożyczki i zerwał z nim kontakt. Podniósł, że umowę pożyczki zawarł pod wpływem błędu, gdyż kwota ujęta w umowie była inna, niż ustalona w trakcie negocjacji z pożyczkodawcą i poręczycielem. Zdaniem pozwanego, przedstawiciele powoda mieli świadomość tych rozbieżności. Pozwany wskazał, że nigdy nie otrzymał kwoty pożyczki, zakwestionował umocowanie pełnomocników (...) do zawarcia ww. umowy, a także wskazał, że weksel in blanco został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową. Podniósł zarzut przedawnienia co do kwoty 450.415,80 zł. Wskazał także na niewłaściwe naliczenie odsetek umownych i karnych.

Wobec wniesienia przez pozwanego S. S. prawidłowych zarzutów, sprawę w zakresie jego dotyczącym przekazano do postępowania zwykłego i zarejestrowano w Rep. C. Pozwany J. K. nie wniósł zarzutów od nakazu zapłaty. Nakaz w stosunku do niego stał się prawomocny z dniem 4 maja 2017 roku.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2019 r., Sąd Okręgowy Warszawa#Praga w Warszawie w punkcie pierwszym utrzymał w całości w stosunku do S. S. nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z weksla przez Sąd Okręgowy Warszawa#Praga w Warszawie w dniu 22 marca 2017 roku w sprawie o sygn. III Nc 435/16; w punkcie drugim odstąpił od obciążania pozwanego S. S. dalszymi kosztami procesu; w punkcie trzecim przejął na rachunek Skarbu Państwa koszty sądowe, od uiszczenia których strony zostały zwolnione, w punkcie czwartym przyznał pełnomocnikowi wyznaczonemu z urzędu dla pozwanego S. S. wynagrodzenie podwyższone o stawkę podatku VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z ustaleń faktycznych, jakie legły u podstaw tego rozstrzygnięcia wynika, że S. S. wystawił weksel własny na kwotę 2.778.802,67 zł. Zapłata weksla jest zabezpieczona poręczeniem wekslowym udzielonym przez J. K. co do całości sumy wekslowej. Weksel jest w posiadaniu powoda.

Weksel został wystawiony i poręczony jako niezupełny (in blanco) oraz wydany (...) na zabezpieczenie spłaty pożyczki w kwocie 2.500.000 zł, wynikającej z umowy pożyczki nr (...) z dnia 31 marca 2011 roku. Jako zabezpieczenie pożyczki ustanowiono również hipotekę umowną łączną do kwoty 3.700.000 zł na nieruchomości stanowiącej własność pozwanego. Pożyczki udzielono pozwanemu na jego wniosek, złożony w dniu 28 marca 2011 roku. Odbiór kopii umowy pozwany potwierdził własnoręcznym podpisem. Następnie w dniu 30 listopada 2012 roku, na pisemną prośbę pozwanego skierowaną do ówczesnego Zarządu (...), strony zawarły aneks nr (...) do umowy, wydłużający termin całkowitej spłaty pożyczki. Tego rodzaju prośby pozwany kierował do Zarządu (...) dwukrotnie, tj. w dniu 27 kwietnia 2012 roku wnosząc o przesunięcie spłaty raty pożyczki zaciągniętej na podstawie umowy pożyczki nr (...) do dnia 5

marca 2016 roku oraz dnia 29 listopada 2012 roku wnosząc o przesunięcie spłaty raty pożyczki do dnia 1 marca 2021 roku. W obu pismach dokładnie oznaczono pożyczkę, której one dotyczyły.

Sąd ustalił, że kwota pożyczki została pozwanemu wypłacona na jego osobisty rachunek (...), zaś środki pieniężne pochodzące z pożyczki zostały rozdysponowane zgodnie z dyspozycjami pozwanego, m.in. na dodatkowe udziały członkowskie w Kasie, na pokrycie składek ubezpieczeniowych (...) oraz podjęte w Kasie w gotówce i przelane na inne rachunki.

Wystawca weksla nie wywiązywał się z obowiązku spłaty pożyczki. (...) wezwał S. S. do dobrowolnego uregulowania zaległych należności. Wezwania zawierały pouczenie o skutkach braku polubownego zniesienia zadłużenia. Pozwany nie spłacił zadłużenia. (...) pismem z dnia 6 czerwca 2016 roku wypowiedział umowę pozwanemu. Po upływie okresu wypowiedzenia, w którym pozwany nadal nie dokonał spłaty zaległych należności, cała pożyczka wraz z odsetkami i naliczonymi kosztami stała się natychmiast wymagalna.

Z uwagi na powyższe, powód stosownie do uprawnienia wynikającego z pkt 11 umowy oraz zgodnie z deklaracją wekslową uzupełnił weksel pozostałą do zapłaty kwotą zadłużenia w wysokości 2.778.802,67 zł, opatrzył go datą płatności na dzień 30 listopada 2016 roku oraz miejscem płatności w siedzibie (...) w W. przy ul. (...). Następnie pismem z dnia 14 listopada 2016 roku Powód zawiadomił S. S. o wypełnieniu weksla in blanco oraz wezwał go do wykupu weksla. Wezwanie do zapłaty weksla zostało również wysłane do poręczyciela wekslowego J. K. wraz z informacją o uzupełnieniu weksla.

Na kwotę 2.778.802,67 zł, składają się następujące kwoty: niespłacony kapitał pożyczki w kwocie 2.250.285,58 zł, odsetki umowne w kwocie 408.363,07 zł, odsetki z tytułu należności przeterminowanych (karne) w kwocie 120.076,02 zł oraz należności z tytułu naliczonych prowizji i opłat dodatkowych w kwocie 78,00 zł.

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt X GU 53/15, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych ogłosił upadłość (...) z możliwością zawarcia układu, powierzając sprawowanie zarządu całym majątkiem upadłego - Zarządcy w osobie L. K.. Następnie postanowieniem z dnia 19 marca 2015 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt X GUp 87/15, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie X Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego (...) z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego i ustanowił Syndyka w osobie L. K. (k. 12-18).

Sąd uznał zeznania pozwanego za niewiarygodne, nieznajdujące potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym, złożone wyłącznie na użytek niniejszego procesu. Pozwany nie zaoferował żadnych dowodów, potwierdzających podnoszone przez niego okoliczności faktyczne. Jego twierdzenia, podnoszone podczas przesłuchania, pozostały zatem gołosłowne, w szczególności co do braku wiedzy na temat przeznaczenia zaciągniętej pożyczki, czy też niemożności korzystania z kwoty przekazanej przez powoda. Argumentacja, iż został wykorzystany przez swojego współnika, czy też pracowników powoda i stał się ofiarą przestępstwa nie została dowiedziona.

Sąd oddalił wnioski pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków w osobach członka zarządu i pełnomocnika zarządu (...), albowiem wszelkie okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione za pomocą dowodów z dokumentów.

Pozwany domagał się zawieszenia postępowania, wskazując na toczącą się m.in. przeciwko niemu sprawę karną.

W ocenie Sądu nie zachodziły okoliczności uzasadniające zawieszenie postępowania.

Prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Gorzowie Wielkopolskim za sygn. akt PO II Ds. 35.2017 przeciwko pozwanemu postępowanie nie ma żadnego wpływu na toczące się postępowanie cywilne. Wyjaśnienie roli poszczególnych osób w procedurze wyludzenia pożyczek i kredytów na szkodę Kasy oraz ocena ich zachowań przez pryzmat przepisów prawa karnego leży poza zakresem rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Skazanie lub uniewinnienie

danej osoby, postawienie, zmiana lub uchylenie postanowienia w przedmiocie przedstawienia zarzutów nie będą miały żadnego znaczenia dla orzeczenia o obowiązku zwrotu wypłaconej i wykorzystanej pożyczki, a tym samym dla ustalenia odpowiedzialności pozwanego z tytułu zawartej przez niego umowy. Postępowanie karne nie wpływa w żaden sposób na fakt, iż S. S. zawarł ze (...) ważną umowę pożyczki na cele mieszkaniowe nr (...), a kwota pożyczki została mu wypłacona na jego osobisty rachunek (...), zaś środki pieniężne pochodzące z pożyczki zostały rozdysponowane zgodnie z dyspozycjami S. S..

Pozwany wskazywał, że umowę zawarł pod wpływem błędu, a uprzednie uzgodnienia dotyczyły znacznie mniejszej kwoty, niż ostatecznie ujęta w umowie. Zdaniem pozwanego umowę podpisał pozostając w błędzie co do jej rzeczywistej treści. Zarzuty pozwanego w tej mierze, w ocenie Sądu nie zasługują na uwzględnienie.

Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu (lub groźby), następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie (art. 88 § 1 k.c.). Pozwany nie wykazał, aby w jakiegokolwiek formie złożył (...) oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych swego oświadczenia woli zawartego w umowie. Nie stanowi takiego oświadczenia stanowisko pełnomocnika pozwanego powołane w zarzutach od nakazu zapłaty, pomijając już fakt braku posiadania przez pełnomocnika pozwanego pełnomocnictwa szczególnego, niezbędnego do tego rodzaju czynności. Nie zostało również wykazane, że błąd, na który powołuje się pozwany, mógł zostać wywołany przez pożyczkodawcę ani też że wiedział on lub z łatwością mógł błąd ten zauważyć.

Sąd Okręgowy zauważył, że pozwany złożył kilka dni przed zawarciem umowy wniosek o udzielenie mu pożyczki w kwocie 2.500.000 zł. Na taką też kwotę opiewała zawarta umowa pożyczki. Nie ulega zatem wątpliwości, iż posiadał pełną świadomość w zakresie kwoty na jaką ma być udzielona pożyczka, a nadto wyrażał wolę zawarcia takiej umowy ze (...). Również i wystawienie przez pozwanego weksla in blanco wraz z oświadczeniem o ustanowieniu hipoteki do kwoty 3.700.000 zł na nieruchomości stanowiącej jego własność należy traktować jako potwierdzenie zawarcia umowy. Nie można stracić z pola widzenia także tego, że pozwany dwukrotnie wnosił o dokonanie zmian w harmonogramie spłat, a w każdym z tych pism dokładnie oznaczał pożyczkę, do której prośba się odnosi. Powyższe świadczy o tym, iż miał świadomość zaciągnięcia pożyczki w określonej w umowie wysokości.

Również zarzut pozwanego co do tego, że podczas zawierania umowy pożyczkodawcę reprezentowały osoby faktycznie nieumocowane, zdaniem Sądu nie okazał się trafny. Z odpisu KRS (...) wynika, że do działania w imieniu Kasy uprawnionych jest dwóch członków zarządu działających łącznie lub członek zarządu działający wspólnie z pełnomocnikiem. Podczas zawierania umowy, Kasa była reprezentowana przez J. P. (1) - aktywnego w dniu zawarcia Umowy członka zarządu oraz K. C. (poprzednio N.) - pełnomocnika zarządu. Pełnomocnictwa udzieliło troje członków zarządu. Okoliczności te wynikają bezpośrednio ze złożonych do akt sprawy pełnomocnictw dla ww. osób, w tym dla K. C. przed zmianą nazwiska. Zmiana nazwiska również została wykazana stosownym zgłoszeniem.

W ocenie Sądu I instancji podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia nie jest trafny.

Zgodnie z art. 70 w zw. z art. 103 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe, roszczenia z weksla własnego skierowane przeciwko jego wystawcy przedawniają się z upływem trzech lat od daty płatności weksla, co odnosi się również do weksla in blanco, w którym data płatności została wypełniona przez wierzyciela. (por. wyr. SN z dn. 4 czerwca 2003 roku, sygn. akt I CKN 434/01). Zatem, w przypadku weksla in blanco dochodzenie roszczenia jest możliwe w terminie trzyletnim od daty płatności wpisanej na wekslu. Skoro zatem datą płatności wskazaną na wekslu był dzień 30 listopada 2016 roku, trzyletni termin przedawnienia upływałby w 2019 roku. Mając zatem na uwadze, że pozew został wniesiony do Sądu w dniu 20 grudnia 2016 roku, powództwo wytoczono przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia, co oznacza, że roszczenie wekslowe nie uległo przedawnieniu.

Roszczenie o zwrot pożyczki nie było również przedawnione w dniu wypełnienia weksla. Roszczenie o zwrot pożyczki, w sytuacji gdy związane jest z prowadzeniem działalności gospodarczej przedawnia się według art. 118 k.c. po upływie 3 lat. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.), czyli dnia, w którym wierzyciel wymaga spełnienia zobowiązania. W przypadku rat kredytu należy uznać, że poszczególne z nich przedawniają się po upływie trzech lat licząc od dnia, w którym rata powinna zostać spłacona zgodnie z

zawartą umową kredytową, w związku z czym okres przedawnienia biegnie tu oddzielnie w stosunku do każdej z nich. Jednakże w sytuacji niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo gdy kredyt nie jest spłacany, bank może wypowiedzieć zawartą umowę kredytową. W takim przypadku całość niespłaconego kredytu staje się wymagalna, a pozostałe do spłaty raty, stają się natychmiast wymagalne (por. wyr. SA w Łodzi z dnia 23 kwietnia 2014 roku, sygn. akt I ACa 1361/13). Zatem, w przypadku wypowiedzenia przez pożyczkodawcę umowy (z uwagi na niepłacenie rat), wszystkie niezapłacone dotychczas raty stają się wymagalne z upływem okresu wypowiedzenia umowy i od tego momentu biegnie trzyletni okres przedawnienia roszczenia o zwrot całej (niespłaconej dotychczas) pożyczki.

(...) wypowiedział pozwanemu umowę pismem z dnia 6 czerwca 2016 roku, które zostało doręczone Pozwanemu w dniu 13 czerwca 2016 roku. Po upływie trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia, w którym pozwany nie dokonał spłaty zaległych należności, cała pożyczka wraz z odsetkami i naliczonymi kosztami stała się natychmiast wymagalna. Od dnia następnego po upływie terminu wskazanego w wypowiedzeniu, tj. od dnia 14 lipca 2016 roku, zaczął biec trzyletni termin przedawnienia roszczenia obejmującego całą pożyczkę wraz z odsetkami i naliczonymi kosztami. Przed upływem trzech lat od daty wymagalności całej pożyczki Powód uzupełnił weksel oraz w dniu 14 listopada 2016 roku wezwał pozwanego do jego wykupu, wyznaczając dzień płatności weksla na 30 listopada 2016 roku, a następnie wobec braku zapłaty wytoczył przeciwko pozwanemu powództwo o zapłatę w postępowaniu nakazowym z weksla.

Zarzuty pozwanego co do niewłaściwej wysokości kwoty dochodzonego roszczenia nie zostały wykazane. Pozwany nie sprostował w tym zakresie ciężącemu na nim w myśl art. 6 k.c. ciężarowi dowodu. Z uwagi na fakt, że to pozwany kwestionował wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia, a także sposób obliczenia odsetek, prowizji i opłat dodatkowych, to właśnie on musiał podnoszone okoliczności udowodnić. Pozwany nie wykazał, że w dniu wypełnienia weksla tj. 14 listopada 2016 roku suma wekslowa w całości lub w części nie pokrywała się z aktualnym wówczas stanem zadłużenia przedstawionym przez powoda. Pozwany poprzestał jedynie na samym stwierdzeniu, iż kwestionuje wysokość dochodzonego roszczenia, nie przedstawiając w tym zakresie żadnych, chociażby własnych wyliczeń. W ocenie Sądu I instancji wysokość roszczenia została należycie wykazana przez powoda i znalazła potwierdzenie w dołączonych do pozwu i składanych w toku sprawy dokumentach, a zwłaszcza w Umowie pożyczki (m.in. pkt 4, pkt 5, pkt 7, pkt 13, pkt 16 Umowy), Tabeli opłat i prowizji oraz Regulaminie udzielania kredytów i pożyczek (m.in. § 15 ust. 1, § 24, § 28, § 30, § 31 Regulaminu).

Z uwagi na powyższe, Sąd w całości co do S. S. utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z weksla w dniu 22 marca 2017 roku w sprawie III Nc 435/16.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go co do pkt 1 i zarzucając naruszenie:

1. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 § k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a) oddalenie wniosków dowodowych w postaci zeznań świadków K. C. i J. P. (2) a także wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z akt sprawy karnej prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w Gorzowie Wielkopolskim pod sygn. akt II Ds. 35.2017, w sytuacji gdy wnioski te miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy bowiem wykazałyby, że pozwany S. S. działał pod wpływem błędu, został wykorzystany przez swojego współlnika i pracowników powoda i stał się ofiarą przestępstwa oraz, że de facto nie otrzymał kwoty wskazanej w umowie pożyczki;

b) uznanie, że dowód z przesłuchania stron ograniczony do przesłuchania pozwanego - S. S. jest niewiarygodny, w sytuacji gdy pozwany opisał w jaki sposób wprowadzono go w błąd oraz kto de facto otrzymał środki pieniężne z umowy pożyczki;

2. art. 5 k.c. poprzez utrzymanie w mocy nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym z weksla przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, w dniu 22 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt III Nc 435/16, w sytuacji

gdy roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, bowiem to przez błędy i zaniedbania w funkcjonowaniu (...), S. S. został oszukany i wykorzystany przez pracowników (...) oraz przez J. K..

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym z weksla przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w dniu 22 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt III Nc 435/16 i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obydwie instancje. Nadto wniósł o zasądzenie na rzecz adw. E. B. (1) kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone ani w części ani w całości.

W odpowiedzi powód wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji są w przeważającej części prawidłowe i Sąd Apelacyjny w tym zakresie przyjmuje je za własne.

Sąd Apelacyjny ustalił, że złożony do akt weksel nie jest ważny ponieważ nie wynika z niego na czyje zlecenie wystawca weksla winien dokonać zapłaty. W treści weksla wskazano bowiem „zapłacę za ten weksel własny (...) w W. lecz nie na jej zlecenie” (k.8).

Powyższe ustalenie ma to znaczenie, że powód może domagać się zapłaty nie na podstawie weksla lecz na podstawie stosunku podstawowego tj. umowy kredytu. Taką podstawę faktyczną powód wskazał w odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty (k.278), załączając dowody wykazujące wysokość roszczenia i wyliczenie dochodzonej kwoty (k.293-295).

Zarzuty podniesione w apelacji nie są trafne.

Nie doszło do naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 § k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych w postaci zeznań świadków K. C. i J. P. (2) a także wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z akt sprawy karnej prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w Gorzowie Wielkopolskim pod sygn. akt II Ds. 35.2017.

Jak prawidłowo wskazał sąd I instancji, uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie (art. 88 par. 1 k.p.c.), zaś uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych takiego oświadczenia wygasa z upływem roku od wykrycia błędu (art. 88 par. 2 k.c.), oraz jak prawidłowo ustalił sąd I instancji pozwany w określonym ustawowo terminie nie złożył powodowi oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia o zawarciu umowy pożyczki z 31.03.2011r., z powołaniem się na błąd. Prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność, czy pozwany zawierając umowę pożyczki pozostawał w błędzie, nie miałoby zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Prawidłowo ustalił sąd I instancji, że kwota pożyczki została wypłacona pozwanemu na jego osobisty rachunek (...) w dniu 31.03.2011r. (zestawienie operacji na rachunku (...) k.296), oraz że pozwany rozdysponował w/w środki dokonując poleceń przelewu bądź wypłat w gotówce (k. 296, 297, 302, 303, 308, 309,310, 311. 312, 313, 314).

Rację ma sąd I instancji, że zeznania pozwanego na okoliczność kto de facto otrzymał środki pieniężne z umowy pożyczki są niewiarygodne wobec treści w/w dokumentów złożonych przez powoda zawierających własnoręczne podpisy pozwanego.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 5 k.c., gdyż nie ma podstaw do przyjęcia, że pozwany został oszukany i wykorzystany przez pracowników (...). Pozwany złożył wniosek o przyznanie pożyczki w kwocie 2500.000 zł. opatrując go własnoręcznym podpisem (k.315), podpisał umowę pożyczki i zabezpieczył jej spłatę ustanawiając hipotekę umowną łączną do kwoty 3.700.000 zł. na kilku nieruchomościach a oświadczenie w tym przedmiocie złożył w formie aktu notarialnego 31.03.2011r. (k318 i nast.). Dwukrotnie składał do powoda prośby o przesunięcie terminu spłaty

pożyczki i podpisywał aneksy do umowy pożyczki (k.342-343, 346). Środki pochodzące z pożyczki zostały przelane przez pożyczkodawcę na (...) pozwanego i to on decydował o ich rozdysponowaniu. Pozwany de facto nie zaprzeczył wskazanym wyżej dokumentom. Twierdzenia, iż nie czytał umowy nie mogą wpłynąć na rozstrzygnięcie, gdyż z nie obciążają pożyczkodawcy, który umożliwił pozwanemu zapoznanie się z treścią umowy. Z całą pewnością egzemplarz umowy pożyczki pozwany otrzymał 31.03.2011r., o czym świadczy pokwitowanie opatrzone jego własnoręcznym podpisem (k.25), natomiast treść składanych przez niego wniosków o przesunięcie terminu spłaty pożyczki (k.342 i 346) świadczy, iż miał świadomość ciężącego na nim zobowiązania wynikającego z zawartej umowy, zatem znana była mu jej treść.

Apelacja stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami sądu I instancji. Rację ma sąd I instancji, że wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwanego były nieprzydatne dla rozstrzygnięcia a ich uwzględnienie doprowadziłoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Z zeznań pozwanego w charakterze strony wynika, że składał podpisy na przelewach i że otrzymał pieniądze z tytułu zawartej umowy pożyczki, oraz że rozdysponował je na różne cele. Pracownicy (...) nie mieli wpływu na to w jaki sposób pozwany zużył środki pochodzące z pożyczki i na trafność podejmowanych przez niego decyzji. Jeśli jak twierdzi został oszukany przez poręczyciela J. K., to do niego może kierować roszczenia wynikające z takich działań, nie wpływa to jednak na zakres odpowiedzialności pozwanego wobec kredytodawcy. Ustalenia Prokuratury bądź Sądu co do popełnienia przestępstwa przez J. K. nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i oddalił ją na podstawie art. 385 k.p.c., gdyż pozwany na podstawie art. 720 k.c. zobowiązany jest do zwrotu pożyczki.

O kosztach procesu za II instancję Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu wyrażoną w art. 98 par. 1 i 3 k.p.c. obciążając nimi pozwanego.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. Sama tylko sytuacja materialna strony procesu nie jest wystarczająca do zastosowania art. 102 k.p.c. w sytuacji, gdy strona ta dała podstawy do wytoczenia powództwa a podjętych przez nią działań nie można uznać za działania w dobrej wierze, co ma miejsce w sprawie niniejszej.

Sąd Apelacyjny przyznał pełnomocnikowi powoda z urzędu wynagrodzenie za świadczoną powodowi pomoc w postępowaniu apelacyjnym, zgodnie z normami przepisanyymi.

Bogdan Świerczakowski Ewa Kaniok Elżbieta Wiatrzyk - Wojciechowska